

Lise Öğrencilerinin Toplum 5.0 Hakkındaki Görüşlerinin Analitik Düşünme ve Akademik Azim Bağlamında İncelenmesi¹

Dilyar SOYSAL IŞIKÇI² Ahmet Naci ÇOKLAR³

²Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, BÖTE Anabilim Dalı, Konya, Türkiye

ds5642@gmail.com

³Prof.Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, A.K. Eğitim Fakültesi, BÖTE Bölümü, Konya, Türkiye

ahmetcoklar@hotmail.com (Sorumlu Yazar/Corresponding Author)

Makale Bilgileri

ÖZ

Makale Geçmişi
Geliş: 26.07.2022
Kabul: 05.09.2022
Yayın: 30.09.2022

Anahtar Kelimeler:

Toplum 5.0,
Analitik Düşünme,
Akademik Azim.

Tarih boyunca insanlığın farklı aşamalardan geçtiği ve toplumun avcı toplum, tarım toplumu, endüstri toplumu ve bilgi toplumu olarak adlandırıldığı bilinmektedir. Bir sonraki aşama olarak görülen toplum5.0 ise endüstriyel devrimlerin neticesinde teknolojinin insanlık yararına kullanılması olgusuna dayanır. Araştırmanın amacı, lise öğrencilerinin Toplum 5.0'a yönelik görüşlerini analitik düşünme becerileri ve akademik azim düzeyleri bağlamında ortaya koymaktır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Bu kapsamda 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Konya ili Meram Fen Lisesi'nde öğrenim gören 354 öğrenciden veri toplanmıştır. Buna göre; öğrencilerin analitik düşünme, akademik azim düzeyi ve Toplum 5.0 hakkındaki görüşlerinin yüksek olduğu görülmüştür. Farklı değişkenler açısından bakıldığında; analitik düşünme düzeylerinin cinsiyete göre farklılaşmadığı, kızların akademik azim düzeylerinin erkeklerinden daha yüksek olduğu ve Toplum 5.0 hakkındaki görüşlerinin cinsiyete göre farklılaşmadığı görülmüştür. Toplum 5.0 hakkındaki görüşlerinin sınıf düzeylerine göre farklılaşmadığı, akademik başarısı "çok iyi" olan öğrencilerin diğer akademik başarıya sahip öğrencilerden Toplum 5.0 görüşlerinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Öğrencilerin analitik düşünme düzeyleri ile akademik azim düzeyleri, analitik düşünme düzeyleri ile Toplum 5.0 hakkındaki görüşleri, akademik azim düzeyi ile Toplum 5.0 hakkındaki görüşleri arasında pozitif yönde, düşük düzeyde bir ilişki olduğu görülmüştür.

Examination of High School Students' Views on Society 5.0 in the Context of Analytical Thinking and Academic Perseverance

Article Info

ABSTRACT

Article History
Received: 26.07.2022
Accepted: 05.09.2022
Published: 30.09.2022

Keywords:

Society 5.0,
Analytical
Thinking,
Academic
Perseverance.

It is known that humanity has passed through different stages throughout history and the society is called the hunting society, the agricultural society, the industrial society and the information society. Society 5.0, which is seen as the next stage, is based on the fact that technology is used for the benefit of humanity as a result of industrial revolutions. The aim of the study is to reveal high school students' perceptions of Society 5.0 in the context of their analytical thinking skills and academic perseverance levels. In this context, data were collected from 354 students studying at Konya Meram Science High School in the 2021-2022 academic year. According to this; it was seen that students' analytical thinking perceptions, academic perseverance level and opinions about Society 5.0 were high. From the point of view of different variables; It was seen that analytical thinking perceptions did not differ according to gender, the academic perseverance levels of girls were higher than boys, and their views on Society 5.0 did not differ according to gender. It was observed that the opinions of the students about Society 5.0 did not differ according to the grade levels, and that the students with "very good" academic achievement had a significant difference in the views of the Society 5.0 from the students with other academic achievements. It has been observed that there is a low level of positive correlation between the students' analytical thinking perception and their academic perseverance levels, their analytical thinking perception and their views on Society 5.0, academic perseverance level and their views on Society 5.0.

Atıf/Citation: Soysal-Işıkçı, D. & Çoklar, A. N. (2022). Lise öğrencilerinin toplum 5.0 hakkındaki görüşlerinin analitik düşünme ve akademik azim bağlamında incelenmesi. *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi (AKEF) Dergisi*, 4(2), 297-313.

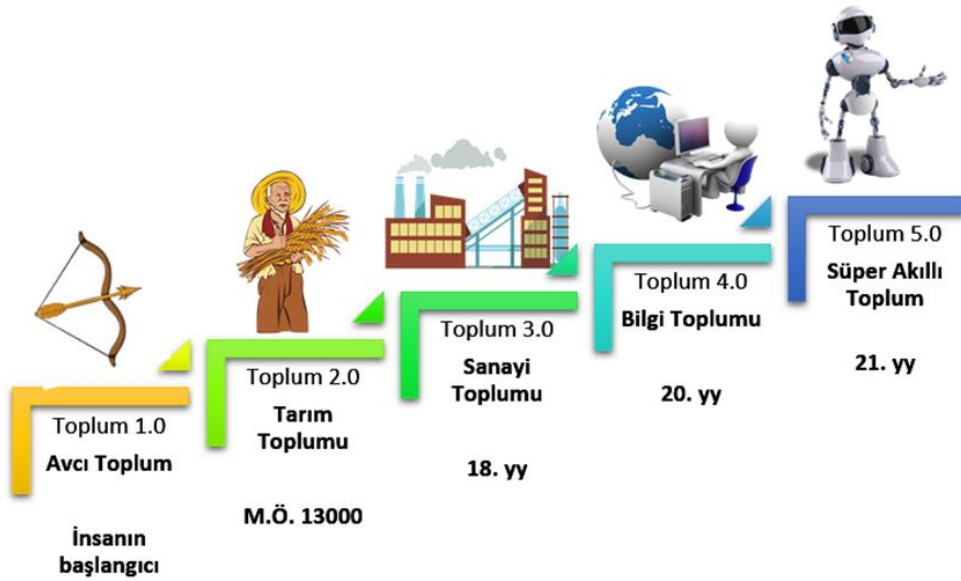
¹Bu çalışma Prof. Dr. Ahmet Naci ÇOKLAR danışmanlığında Dilyar SOYSAL IŞIKÇI tarafından yazılan aynı başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

GİRİŞ

Tarih boyunca insanlığın farklı aşamalardan geçtiği bilinmektedir. İlk insanlar en temel ihtiyaçlardan olan beslenme ihtiyacını avcılıkla karşılamışlardır. Tarımın başlamasıyla toplayıcı topluma evrilen insanlık, tarımla beraber yerleşik hayat düzenine geçerek küçük topluluklar halinde yaşamaya başlamıştır. Yerleşik düzen, insanları devletleşmeye yöneltmiş sonraki aşamalarda sanayi devrimiyle toplum endüstriye göre gelişmiş ve şekillenmiştir. Bilgisayarın icadıyla bilgi paylaşımı ve gelişim hızlanmıştır. Geçmişten günümüze doğru bu gelişimi özetlersek, toplum; avcı toplum (Toplum 1.0), tarım toplumu (Toplum 2.0), endüstri toplumu (Toplum 3.0) ve bilgi toplumu (Toplum 4.0) olarak adlandırılmıştır (Nakanishi ve Kitano, 2017).

Bir sonraki aşama olarak öngörülen Toplum 5.0 (Endüstri 5.0 - Beşinci Sanayi Devrimi) ise 2016 yılında Japon İş Federasyonu (Keidanren) tarafından gündeme getirilmiş ve “geleceğe cesurca meydan okuyan” bir toplum ve kültür oluşturma hedefiyle ortaya atılmış bir vizyondur (Government of Japan, 2015). Toplumsal gelişim evreleri aşağıda gösterilmiştir (Şekil 1).

Şekil 1. Toplumsal Gelişim Evreleri (Keidanren, 2016)

Günümüzde dijital teknolojilerin yaygınlaşarak küresel çapta birçok ülke tarafından kullanılmaya başlanmasının akabinde, nesnelerin interneti (IoT-internet of things), robotik sistemler, yapay zekâ gibi kavramlar, sosyal, ekonomik alanların yanında, sağlıkta, eğitimde ve hatta gündelik hayatta büyük bir değişim ve dönüşüm sürecini gündeme getirmiştir. Bu süreç Almanya’da Endüstri 4.0 kavramı ile ortaya çıkıp hızla gelişirken, Japonya’da “Toplum 5.0 (süper akıllı toplum)” felsefesi ile dijital dönüşüm çağının insan merkezli olarak geliştirilmesi gerektiği düşüncesiyle ortaya atılmıştır. Toplum 5.0, siber ve fiziksel alanın çekirdek birleşimi ile ekonomik çoğalmalar ve toplumsal sorumlulukları çözme arasında bir denge kurabilen insan merkezli bir toplumdur (Nair, Tyagi ve Sreenath, 2021). Teknolojinin merkezine insanı alarak, başka bir deyişle teknolojiyi toplumun faydasına geliştirerek yeni değerler oluşturmayı amaçlayan Toplum 5.0, teknolojik gelişmelerin toplumla bütünleşmesine odaklanmıştır ve insan odaklı bir toplum anlayışını nitelendirir (Okan Gökten, 2018). Japonya’nın bu girişimi, altyapı, finans teknolojisi, lojistik, sağlık hizmetleri vb. dâhil olmak üzere çok sayıda temel sütuna hitap etmektedir. Bu girişimin çarpıcı özelliği, toplumsal sorunları ele almak ve yönetmek için yapay zekâ ve diğer bilimsel evrimlerin bütünleşmesidir (Nair vd., 2021).

Toplum 5.0, endüstriyel devrimlerin sonucunda, teknolojinin insanlığın yararına kullanılması olgusuna dayanır. Dijitalleşmenin ve robotların etkisini demografik, ekonomik, etik ve sosyolojik yönden değerlendirerek, insanların makine ve robotlarla ilişkisinin en verimli biçimde sağlandığı “süper akıllı toplum” modelini önermektedir (Develi, 2017). Bu gelecek vizyonu, çeşitli potansiyel ihtiyaçları karşılamak için ürün ve hizmetlerin kolayca sağlanacağı ve ayrıca bölgesel, kuşak, cinsiyet, dil gibi çeşitli boşlukları azaltarak ve böylece tüm insanların rahat ve enerjik bir şekilde bir arada yaşamasını hedeflemektedir. Bu sayede Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT), Yapay Zekâ (AI) ve robotların toplumun dönüşümüne yönelik gelişmiş kullanımının ötesine geçerek çeşitli ekonomik ve sosyal zorlukların üstesinden gelmeyi amaçlamaktadır.

Süper akıllı toplum (Toplum 5.0), ihtiyaç duyulan hizmetlerin, ihtiyaç sahiplerine gerekli miktarlarda sağlanarak karşılandığı, tüm insanların kaliteli hizmet alabildiği ve bir arada yaşayabildiği, yaş, cinsiyet, bölge veya dil gibi çeşitli farklılıkların hesaba katıldığı bir toplumdur. Rahat, güçlü bir yaşam vaat eden bir toplum olarak karakterize edilir (Government of Japan, 2015). Bu süreç hâli hazırda yaşanmakta olan dijital gelişmelerin gelecekte de hızla devam edeceğini gösterir niteliktedir.

Toplum 4.0’da ekonomik yaklaşım anlamında artan nüfusa ve oluşan talebe ihtiyaçları karşılamak üzere çeşitlilik olmadan tek tip üretim ve standartlaşmış ürünlerle cevap verilmeye çalışılmıştır. Amaç ekonomik çoğalma, maddi zenginlik ve verimlilik sağlamaktır. Bu nedenle seri üretim ve tüketim ön plandadır. Buna karşın Toplum 5.0’da standartlaşmadan öte bireysel ihtiyaçlar, kişiselleştirme gündeme gelecektir. Teknoloji bu anlamda sorun çözmeye ve toplumsal değerleri ön plana çıkarmaya odaklaşacaktır. Hedef kitle kısmında Toplum 4.0 bireyler için standart ürünler ile standart yaşamlar oluşturmaya çalışırken bunun yerini çeşitlilik, farklı yeteneklerin değer bulduğu, evrensel değerlere dayalı fakat özgür düşünen bireyler alacaktır. Bir diğer sorun olan ekonomide artan eşitsizliklerdir. Bilgi toplumunda (Toplum 4.0) belirli bir kesimde biriken sermaye yerelleşme çabasıyla toplumsal refahın yükselmesine odaklanacaktır. Bu da Toplum 5.0’da bilgi ve sermaye dağılımının daha adil dağılmasını sağlayacaktır. Nitekim Toplum 5.0 iş ve çalışma olanaklarını küreselleştirmeye yönelik adımlar oluşturacaktır. Bu sayede herkes istediği zaman, istediği yerde fırsatları değerlendirebilecektir. Güvenliğe yaklaşım açısından dünyada iklimsel sıkıntılar ve depremlerin verdiği zararlar, siber saldırılar ve terörizm gibi kaygı artırıcı faktörlerde toplumun savunmasını güçlendirecek yapılar üzerine çalışmalar yürütülmektedir. Örneğin önceden bilinmek suretiyle afetlerin sebep olduğu can kayıpları ve maddi zararlar azalacaktır. Bir diğer örnekle yüz tanıma sistemlerinin yaygınlaşmasıyla terörizm azaltılacak, güvenlik artacaktır ve bu sayede sosyal kaygılar azaltılabilecektir. Buna bağlı olarak esnek yaşam gelişecek ve herkesin yaşam zorluklarına karşı mücadele gücü gelişebilecektir. Toplum 3.0 ve 4.0’da kaynaklar anlamında büyükşehirlerin imkânlarının daha gelişmiş olmasından dolayı yaşanan göçlerin merkeze bağlılığı artırdığı görülmektedir. Toplum 5.0’da yerel olarak kendi kaynaklarını üretme ve kullanma imkânı artacak ve geleneksel enerji ağlarından alternatif enerji kaynaklarına geçiş sağlanacaktır. Bu sayede büyükşehirlerden yerel yerleşime ilgi gelişecek aynı zamanda doğayla uyum içinde yaşayabilen bir toplum oluşacaktır (Eren, 2020).

Fukuyama (2018)’ya göre dijital dönüşümün evrimi, kaçınılabilecek bir yol değildir. Bu nedenle, bu olumsuz yönlerin tanınması ve paylaşılması gerekmektedir. Toplum 5.0, bu olumsuz yönleri azaltmak için yaklaşımlar sunabilir ve sağlayabilir. Ancak bu durum bakanlıkların ve kurumların, hukuk sisteminin, teknolojilerin, insan kaynaklarının ve toplumsal kabulün “beş duvarının” yıkılmasını gerektirecektir. Toplum 5.0’ın amacı, insanların hayattan dolu dolu keyif aldığı bir toplumu gerçekleştirmektir. Ekonomik büyüme ve teknolojik gelişme, seçkin bir azınlığın refahı için değil, bu amaç için vardır. Japonya’nın ilan ettiği bu anlayış doğrultusunda Japon akademik çevrelerinde ve sanayide çeşitli faaliyetler başlamıştır. Toplum 5.0, Japonya’da ortaya çıkmasına rağmen, amacın sadece bir ülkenin refahı için olmadığı bildirilmektedir. Burada geliştirilen çerçeveler ve teknoloji, şüphesiz dünya çapındaki toplumsal zorlukların çözülmesine katkıda bulunacaktır. Japon İş Federasyonu Keidanren’e göre Toplum 5.0’ın 17 soruna çözüm bulması beklenmektedir. Bunlar (KeidanrenSDGs, 2021):

1. Yoksulluğun sona ermesi,
2. Açlığın son bulması,
3. Sağlıklı ve kaliteli yaşam,
4. Nitelikli eğitime ulaşma,
5. Toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması,
6. Temiz su ve sanitasyon (hijyen-arındırma),
7. Yenilenebilir ve temiz enerji,
8. İnsana yakışır, hakkaniyetli, sömürücü olmayan iş ve ekonomik büyüme,
9. Sanayi, yenilikçilik ve altyapı ile birlikte inovasyon ekonomisinin gelişmesi,
10. Ülke içi ve ülkeler arası eşitsizliğin azaltılması,
11. Sürdürülebilir şehirler ve topluluklar,
12. Sorumlu ve kaynakları iyi kullanarak üretim,
13. İklim eylemi ve iklimi koruma,
14. Sudaki (deniz dibi) yaşamı koruma,
15. Doğal (karadaki) yaşamı koruma,
16. Barış, adaletin sağlanması ve güçlü kurumsallaşma,
17. Amaçsal birlik ve işbirliğidir.

Analitik Düşünme ve Akademik Azim

Ocak ve Park (2020)'a göre problemlerin çeşitliği arttıkça düşünme biçimleri de değişmektedir ve eleştirel düşünme, yansıtıcı düşünme, analitik düşünme gibi düşünme biçimleri yeni bir problemin çözümünde etkili olan düşünme biçimlerindedir. Analitik düşünme, bütünü parçalarına ayırma, onları yeniden tanımlama veya sınıflandırma işlemlerinin yapılabilmesi için çözümlemeye dayalı düşünme biçimidir (Güneş, 2012). Dikkat, hafıza, muhakeme, algılama ve çıkarsama yapma gibi bir dizi zihinsel sürecin eşgüdüm içinde etkileştiği bir süreçler bütünü olarak düşünülebilir (Çelik, Gürpınar, Başer ve Erdoğan, 2015).

Akademik azim, “bir öğrencinin okul ödevlerini zamanında ve eksiksiz bir şekilde, dikkat dağıtıcı unsurlara, engellere veya zorluk düzeyine rağmen elinden gelenin en iyisini yapma eğilimi” olarak kavramsallaştırmıştır. Akademik azim sahibi öğrenciler özellikle, akademik hedeflerini amansız bir odaklanma ve kararlılıkla sürdürme eğilimindedir, aksiliklerin ve diğer zorlukların onları hedeflerinden uzaklaştırmasına izin vermez (Sudina ve Plonsky, 2021). Bireylerin eğitim hayatında başarı için her ortam ve şartta karşılaştıkları zorluklarla mücadele etmesini, sabır, dayanıklılık ve sebatını ifade etmektedir (Duckworth ve Quinn, 2009).

Analitik düşünme ve akademik azim kavramlarının bireylerin problem çözebilme yetisi ve hedefe odaklanma gibi özelliklerini etkilemesi açısından Toplum 5.0 için de önemli bir parametre olduğu düşünülmektedir. Nitekim Toplum 5.0 da problem çözmeye odaklı bir sistemdir (Nakanishi ve Kitano, 2017). Hedef kitle olan fen lisesi öğrencilerinin de bu açıdan önemli bir farklılığa sahip birey grubu olarak görüldüğü (Türk, 2018) ve bahsi geçen özelliklerin bu öğrencilerde daha yüksek olduğu düşünüldüğü için araştırma konusu olarak ele alınmıştır.

Toplum 5.0'a yönelik yapılan araştırmalar incelenmiştir. Korkusuz, Durak ve Korkusuz Arı (2021)'nin, “lisans ve lise öğrencilerinin Endüstri 4.0 ve Toplum 5.0 kavramlarına ilişkin geliştirdikleri metaforik algıları”ni belirlemek amacıyla yaptıkları çalışmada, katılımcıların Endüstri 4.0 kavramını en çok

kolaylaştırıcı, Toplum 5.0 kavramının ise en çok düzen boyutu üzerinde durulan bir unsur olarak gördükleri sonucuna varılmıştır. Nair, Tyagi ve Sreenath (2021)'in yaptıkları çalışmalarında, Endüstri 4.0 ve Toplum 5.0'in gelecekteki görünümü hakkında tartışılmış ve bunların oluşturabileceği fırsatlar ve zorluklar üzerinde durmuştur. Buna göre; Endüstri 4.0, bu bileşenleri elde etmek için yapay zekanın kullanıldığı teknolojiyi kullanan insanlar tarafından tasvir edilen içgörü ve zekânın üretimidir. Teknolojinin üstel gelişimi (yapay zekâ, büyük veri, robotik, derin öğrenme ve makine öğrenimi), bilişsel becerileri kullanarak ve Toplum 5.0'ı etkili ve verimli bir şekilde besleyerek tamamen yeni bir otomatik yaşam tarzı düzeyini getirmektedir. Akın, Mayatürk Akyol ve Sürgevil Dalkılıç (2021), yaptıkları çalışmada, Endüstri 4.0 bağlamında tartışılan yeni teknolojilerin insanların günlük yaşamları ve toplum ile bütünleştirilmesini amaçlayan Toplum 5.0 kavramının literatürde nasıl ele alındığını değerlendirmişlerdir. “Toplum 5.0” ve “Society 5.0” bulunan 27 makale incelenerek betimsel bir çalışma yürütülmüştür. Analiz neticesinde en fazla makalenin 2019 yılında yayınlandığını ve çalışmalarını yürüten akademisyenlerin kavramın ortaya çıktığı Japonya’da yoğun olduğunu belirtmişlerdir. Makalelerin genelini literatür incelemesi şeklindeyken, bu çalışmaların merkezinde toplum, çalışma hayatı ve teknoloji konularının olduğunun saptandığı belirtilmiştir. Bununla beraber, hâli hazırda konuyla alakalı derin bir kavramsal tartışmaya ihtiyaç duyulduğu ifade edilmiştir. Usmaedi (2021), “Önümüzdeki on yılda Toplum 5.0 için eğitim müfredatı” adlı çalışmasında, literatür araştırması yöntemiyle nitel bir çalışma yürütmüştür. Bu çalışmaya göre; Endüstri 4.0, insan yaşamının gelişiminde büyük bir devrim haline gelmiştir. Dijital teknoloji insanları ekonomik, sosyal, politik ve hatta insan yaşamının kendisini çeşitli şekillerde etkilemiştir. Toplum 5.0, inovasyonun merkezine insanı yerleştirme çabalarına daha fazla önem verirken, yaşam kalitesini, sosyal sorumluluğu iyileştirmek ve sürdürülebilirliği geliştirmek için teknolojik gelişmelerden yararlanmaktadır. Kocaman Karoğlu, Bal Çetinkaya ve Çimşir (2020), yaptıkları “Toplum 5.0 Sürecinde Türkiye’de Eğitimde Dijital Dönüşüm” isimli çalışmalarında Toplum 5.0’a geçiş sürecinde eğitimde dijitalleşme kavramından bahsetmişlerdir. Bu kapsamda Eğitim 1.0’dan 4.0’a eğitimde dönüşüme değinilmiş, dijital dönüşüm alanındaki uygulamalar incelenmiş, Türkiye’de formal ve informal düzeyde dijital dönüşüm kapsamındaki çalışma ve uygulamalar sunulmuştur. Yapılan araştırmalar değerlendirildiğinde araştırmaların daha çok Toplum 5.0 kavramını betimlemeye, literatürde nasıl ele alındığına, belli alanlardaki yansımalarına, eğitim alanına yansımalarına yönelik olduğu ifade edilebilir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, lise öğrencilerinin Toplum 5.0 ile ilgili görüşlerini analitik düşünme ve akademik azim düzeyleri bağlamında ortaya koymaktır. Bu kapsamda aşağıdaki sorulara yanıtlar aranmıştır:

1. Lise öğrencilerinin analitik düşünme, akademik azim düzeyleri ve Toplum 5.0 ile ilgili görüşleri nedir?
2. Lise öğrencilerinin analitik düşünme, akademik azim düzeyleri ve Toplum 5.0 ile ilgili görüşleri cinsiyet, sınıf düzeyi (9, 10, 11 ve 12) ve genel akademik başarı durumu değişkenlerine göre farklılaşmakta mıdır?
3. Lise öğrencilerinin analitik düşünme, akademik azim düzeyleri ve Toplum 5.0’a yönelik görüşleri arasında nasıl bir ilişki vardır?

Araştırmanın Önemi

Endüstri 4.0 ile birlikte literatüre birçok yeni kavram ve uygulama dâhil olmuş ve henüz gerçek çıktıları elde edilmemiştir. Bu kavramların topluma yerleşme sürecinde sosyal, kültürel, ekonomik alanlarda, eğitim ve sağlıkta kullanımı, uygulama örnekleri ve de oluşturduğu etkilerin araştırılması önem arz etmektedir. Bu sayede gelecekte bizi nelerin beklediği konusunda fikir sahibi olunabilir. Ayrıca öğrencilerin bu konudaki görüşlerinin onların analitik düşünme ve akademik azim yetileriyle olan ilişkisinin incelenmesi, araştırmaya katılacak öğrenciler özelinde ülkemiz gençlerinin Toplum 5.0’daki hedefleri anlama ve analiz edilmesine olanak tanıyabilir ve öncü çalışmalardan biri olabilir. Özellikle geleceğimizi oluşturan gençlerin bu kavramlardan haberdar olması ve sorunlar için Toplum 5.0’ın vaat

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araç ve teknikleri, verilerin toplanması ile verilerin çözümlenmesi maddeleri üzerinde durulmuştur.

Araştırma Modeli

Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Betimsel tarama, yaşayanların, hâli hazırda var olanların, yaşananların durumunun betimlenerek ortaya konulması şeklinde yürütülen araştırma türüdür. Olmuş bitmiş olgular değil, varlığını sürdüren olgular ele alınır. Betimsel araştırmalarda, üzerine çalışılan doğal ve toplumsal olguları kontrol etme, müdahale etme, akışını engelleme veya ortama değişken sokma gibi durumlar söz konusu değildir (Sönmez ve Alacapınar, 2019).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Konya ilinin Konya Meram Fen Lisesi'nde 2021-2022 eğitim-öğretim yılında öğrenim görmekte olan 9, 10, 11 ve 12. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Farklı üç okul türünden (Fen Lisesi, Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi) öğrenciler ile ön görüşme yapılmış, Fen lisesi öğrencileri ile yapılan ön görüşme sonrasında Toplum 5.0 konusunda bilgi sahibi olmaları nedeniyle bu öğrenci grubunda uygulama gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda çalışmada seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçsal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçsal örnekleme yöntemi, araştırmanın amacına uygun olarak konu ile ilgili zengin durumların seçilmesini ve derinlemesine bilgi toplanabilmesini sağlayan örnekleme yöntemidir (Fraenkel, Wallen ve Hyun, 2012). Çalışmaya 355 öğrenci katılmış ve bunlardan 1 öğrencinin verileri doğru girmemesi nedeniyle (aynı şıkkı işaretleme) anketi geçersiz sayılmıştır. Geçerli sayılan 354 anket değerlendirmeye alınmıştır. Tablo 1'de öğrencilere ait betimsel veriler verilmiştir (Tablo 1).

Tablo 1. Öğrencilere Ait Demografik Bilgiler

DEĞİŞKENLER	Gruplar	n	%
Cinsiyet	Kız	166	46.9
	Erkek	188	53.1
Sınıf Düzeyi	9. sınıf	95	26.8
	10. sınıf	130	36.7
	11. sınıf	79	22.3
	12. sınıf	50	14.1
Akademik Başarı Durumu	Orta	89	25.1
	İyi	178	50.3
	Çok İyi	87	24.6
Toplam		354	100

Tablo 1'e göre çalışmaya katılan öğrencilerin 166'sı (% 46.9) kız ve 188'i (% 53.1) erkektir. Sınıflara göre dağılım incelendiğinde 9. sınıflardan 95 (% 26.8), 10. sınıflardan 130 (% 36.7), 11. sınıflardan 79 (% 22.3) ve 12. sınıflardan 50 (% 14.1) öğrencinin çalışmaya katıldığı görülmektedir. Akademik başarı için öğrencilerden 89'u (% 25.1) orta seviyede, 178'i (% 50.3) iyi seviyede, 87'si (% 24.6) çok iyi seviyede akademik başarılıdır.

Veri Toplama Araçları ve Süreçleri

Çalışmada veri toplamak amacı ile üç farklı ölçme aracı kullanılmıştır. Bu ölçme araçları sırasıyla, analitik düşünme ölçeği, akademik azim ölçeği ve lise öğrencilerinin Toplum 5.0 görüşlerini

Verileri toplamak için Ocak ve Park (2020) tarafından hazırlanmış olan 24 maddelik Analitik Düşünme Ölçeği, Clark ve Malecki (2019) tarafından geliştirilen ve Sağkal, Soylu, Pamukçu ve Özdemir (2020) tarafından Türkçeye uyarlanarak hazırlanmış 10 maddelik Akademik Azim Ölçeği ve araştırmacı tarafından Toplum 5.0'ın sorunlara vaat ettiği çözümlerden esinlenerek hazırlanan 17 maddelik Toplum 5.0 anketi bir araya getirilerek uygulanmıştır. Öğrencilerin demografik özellikleri, Analitik Düşünme Ölçeği, Akademik Azim Ölçeği, Toplum 5.0 Görüşleri Anketi olmak üzere 4 bölümden oluşmaktadır.

Analitik düşünme ölçeği

Ocak ve Park (2020) tarafından lise öğrencilerinin analitik düşünme düzeylerini belirlemek için geliştirilmiş olup, ölçekte beşli likert tipteki 24 madde ve 4 faktör bulunmaktadır. Ölçek 1. faktörde (bilgiyi özümleme) 0.449 - 0.734 arasında faktör yükleri olan 10 madde, 2. faktörde (ayrıntılara dikkat etme) 0.590 – 0.772 arasında faktör yükleri olan 6 madde, 3. faktörde (çözümleme) 0.617 - 0.769 arasında faktör yükleri olan 4 madde ve 4. faktörde (çalışma stratejisi) 0.646 - 0.758 arasında faktör yükleri olan dört alt faktörden oluşmaktadır. Araştırmacılar tarafından geliştirilen ölçeğin alt boyutlarının cronbach alfa katsayıları 0.867, 0.840, 0.774 ve 0.741 ve ölçeğin tüm güvenilirlik katsayısı 0.908 olarak hesaplanarak güvenilir olduğu ifade edilmiştir. Ölçeğin kullanımı konusunda izin alınmıştır.

Akademik azim ölçeği

Akademik azim için Clark ve Malecki (2019) tarafından geliştirilen ve Sağkal vd. (2020) tarafından Türkçeye uyarlanan “Akademik Azim Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmacıların ifadesine göre hedef ölçme aracının Türkçe’ye uyarlanabilmesi için öncelikle Clark ve Malecki (2019)’den ararızma izni alınmıştır. Ölçek uyarlama izninin alınmasının ardından Psikolojik Danışma ve Rehberlik (PDR) alanında uzman dört öğretim elemanı tarafından orijinal maddelerin hedef dile ileri çeviri işlemleri gerçekleştirilmiştir. İleri çeviri işlemi çevirilerin sentezlenmesi adımı takip etmiştir. Araştırma ekibi tarafından sentezlenen çeviriler, çevirilerin eşdeğerliğinden emin olmak için geri çeviri işlemine tabi tutulmuştur. Geri çeviri işlemi, doktora eğitimlerini yurt dışında PDR alanında tamamlayan iki öğretim elemanı tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçek tek faktörlü bir yapıya sahip olup 10 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin güvenilirliği için Cronbach’s Alpha katsayısı .92, test-tekrar test güvenilirliği .90 olarak ifade edilmiştir. Ölçeğin kullanımı konusunda izin alınmıştır.

Lise öğrencilerinin Toplum 5.0 görüşlerini belirleme anketi

Lise öğrencilerinin Toplum 5.0 görüşlerini belirlemek amacı ile araştırmacı tarafından bir anket geliştirilmiştir. Bu kapsamda öncelikle öğrencilerle Toplum 5.0 hakkında bilgi toplanabilecek bir madde havuzu oluşturulmuş ve maddelerin geçerliliği için 4 uzman akademisyen ve 1 adet Türkçe öğretmeninden görüş alınarak veri toplama aracı uygulanmaya hazır hale getirilmiştir. Uzmanlardan gelen dönütler doğrultusunda maddelerin bazılarında düzeltmeler yapılarak kapsam geçerliği sağlanmıştır. Ankette nihai hali ile 17 madde Anketin 17 Güvenirlik için maddesi için Cronbach’s Alpha katsayısı .932 olarak hesaplanmıştır. Ardından güvenilirlik ve geçerliliği doğrulanmış maddelerden oluşturulmuş anket, öğrencilere uygulanarak ve fen lisesi öğrencilerinin Toplum 5.0 kavramıyla ilgili görüşlerindeki durum betimlenmeye çalışılmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin bilgisayara aktarılmasında 5’li likert şeklindeki maddelerden oluşan; Analitik düşünme ölçeği için maddeler “1- Uygun Değil”, “2- Çok Az Uygun”, “3- Kısmen Uygun”, “4- Çoğunlukla Uygun” ve “5- Tamamen Uygun” olacak şekilde puanlanmıştır. Akademik azim ölçeği için maddeler “1- Bana hiç uymuyor”, “2- Bana uymuyor”, “3- Bana biraz uyuyor”, “4- Bana çoğunlukla uyuyor” ve “5- Bana tamamen uyuyor” olacak şekilde puanlanmıştır. Lise öğrencilerinin Toplum 5.0 görüşlerini belirleme anketi için maddeler “1- Hiç Katılmıyorum”, “2- Katılmıyorum”, “3- Kararsızım”, “4- Katılıyorum” ve “5- Kesinlikle katılıyorum” olacak şekilde puanlanmıştır.

Tamamı 5’li likert şeklinde maddelerden oluşan öğrencilerin analitik düşünme, akademik azim düzeyi ve Toplum 5.0’a yönelik görüşlerinin yorumlamak için genel ortalama puanları için n (alınabilecek maksimum değer – alınabilecek minimum değer) / değerlendirme aralığı yani $(5-1)/3$ formülü uygulanarak aşağıdaki şekilde değerlendirme kıstasları belirlenmiştir (Tablo 2).

Tablo 2. Öğrencilerin Analitik Düşünme, Akademik Azim Düzeyleri ile Toplum 5.0’a Yönelik Görüşlerini Değerlendirme Aralık ve Kriterleri

Değerlendirme Aralığı	Değerlendirme Kriteri
1.00 – 2.33	Düşük
2.34 – 3.66	Orta
3.67 – 5.00	Yüksek

Verilerin çözümlenmesi için veri analiz programlarından yararlanıp önce bağımsız değişkenlerin bağımlı değişkenler üzerindeki dağılımlarının normallik varsayımlarına uygunluğu Kolmogorov-Smirnov (K-S) testi ile incelenmiştir.

Verilerin analizinde öğrencilerin demografik bilgileri ile akademik azim, analitik düşünme düzeyleri ile Toplum 5.0’a yönelik görüşlerinin belirlenmesinde betimsel analizler kullanılmıştır. Bu değişkenlerin normal dağılım sergileyen cinsiyete göre farklılığını belirlemek için bağımsız örneklem t testi kullanılırken, yine normal dağılım sergileyen sınıf düzeyi ve akademik başarı durumu değişkenlerine göre farklılığı belirlemek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Akademik azim, analitik düşünme ve Toplum 5.0 arasındaki ilişkiyi belirlemek içinse pearson momentler çarpımı korelasyon analizine bakılmıştır.

Etik Kurul İzin Bilgileri

Bu araştırma Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Başkanlığı’nın 10/09/2021 tarihli 2021/454 sayılı kararı ile etik yönden uygun bulunmuş ve Milli Eğitim Bakanlığı’ndan izin alınmıştır.

BULGULAR

Lise öğrencilerinin analitik düşünme düzeyleri, akademik azim düzeyleri ve Toplum 5.0’a yönelik görüşlerini belirlemek için yapılan bu araştırmaya katılan 354 öğrenciden elde edilen bulgular başlıklar şeklinde verilmiştir.

Öğrencilerin Toplum 5.0 Hakkındaki Görüşleri

Öğrencilerin Toplum 5.0 hakkındaki görüşlerini belirlemek için elde edilen verilere ait analiz sonuçları aşağıda verilmiştir (Tablo 3).

Tablo 3. Öğrencilerin Toplum 5.0 Hakkındaki Görüşleri

MADDE	(Toplum 5.0’ın ile ilgili önemli rol oynayacağını düşünüyorum.)	\bar{X}	ss	Durum
1	Yoksullukla mücadele	3.31	1.28	Orta
2	Açlıkla mücadele	3.41	1.24	Orta
3	Sağlık ve Bakım	4.05	1.02	Yüksek
4	Nitelikli Eğitim	4.12	1.07	Yüksek
5	Kadına Karşı Şiddetin Azaltılması ve Hak Eşitliği	3.60	1.27	Orta
6	Temiz Su ve Sanitasyon (Arındırma)	3.94	1.08	Yüksek
7	Yenilenebilir ve Temiz Enerji	4.21	.98	Yüksek

8	İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme	3.74	1.22	Yüksek
9	Sanayide Yenilikçilik ve Altyapı	4.24	.95	Yüksek
10	Eşitsizliğin Azaltılması (Yaşa, Cinsiyete, Engelliliğe, Irka, Etnik Kökene, Dine Bağlı)	3.36	1.34	Orta
11	Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar	4.08	.93	Yüksek
12	Sorumlu ve Kaynakları İyi Kullanarak Üretim	3.85	1.08	Yüksek
13	İklimi Koruma	3.48	1.30	Orta
14	Deniz Dibi Yaşamı Koruma	3.46	1.29	Orta
15	Doğal-Karasal Yaşamı Koruma	3.45	1.30	Orta
16	Barış, Adalet ve Güçlü Kurumsallaşma	3.31	1.39	Orta
17	Amaç Birliği ve İşbirlikçilik	3.56	1.31	Orta
Genel Ortalama		3.72	.82	Yüksek

Tablo 3 incelendiğinde maddelerin genel ortalamasına bakılarak öğrencilerin Toplum 5.0 hakkındaki görüşlerinin yüksek ($\bar{X}=3.72$, $ss=.82$) olduğu görülmektedir. Öğrencilerin Toplum 5.0'ın en çok sanayide yenilikçilik ve altyapı ($\bar{X}=4.24$, $ss=.95$), yenilenebilir ve temiz enerji ($\bar{X}=4.21$, $ss=.98$), nitelikli eğitim ($\bar{X}=4.12$, $ss=1.07$) ve sürdürülebilir şehirler ve topluluklar ($\bar{X}=4.08$, $ss=.93$) konularında rol oynayacağını düşündükleri, en az ise yoksullukla mücadele ($\bar{X}=3.31$, $ss=1.28$), barış, adalet ve güçlü kurumsallaşma ($\bar{X}=3.31$, $ss=1.39$), açlıkla mücadele ($\bar{X}=3.41$, $ss=1.24$) konularında rol oynayacağını düşündükleri ifade edilebilir.

Öğrencilerin Analitik Düşünme ve Akademik Azim Düzeyleri

Öğrencilerin analitik düşünme ve akademik azim düzeylerini belirlemek için her iki ölçüğe ait maddelerin ortalama puanı alınmış, elde edilen verilere ait analiz sonuçları aşağıda verilmiştir (Tablo 4).

Tablo 4. Öğrencilerin Analitik Düşünme ve Akademik Azim Düzeyleri

Analitik Düşünme Ortalaması	3.82	.62	Yüksek
Akademik Azim Düzeyi Ortalaması	4.10	0.86	Yüksek

Tablo 4 incelendiğinde maddelerin genel ortalamasına bakılarak fen lisesi öğrencilerinin analitik düşünme düzeyleri ($\bar{X}=3.82$, $ss=.62$) ile akademik azim düzeylerinin yüksek ($\bar{X}=4.10$, $ss=.86$) olduğu ifade görülebilir.

Cinsiyete Göre Karşılaştırmalar

Öğrencilerin analitik düşünme düzeyi, akademik azim düzeyleri ve Toplum 5.0 hakkındaki görüşlerinin cinsiyete göre karşılaştırılması için yapılan t-testleri sonucunda elde edilen verilere ait bulgular aşağıda verilmiştir (Tablo 5).

Tablo 5. Öğrencilerin Analitik Düşünme, Akademik Azim Düzeyleri ve Toplum 5.0 Hakkındaki Görüşlerinin Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

	Cinsiyet	n	\bar{X}	ss	t	p
Toplum 5.0 Görüşleri	Erkek	188	3.67	.91	-1.04	.29
	Kız	166	3.76	.70		
Analitik Düşünme Düzeyi	Erkek	188	3.81	.63	-0.37	.70
	Kız	166	3.84	.61		
Akademik Azim Düzeyi	Erkek	188	4.01	.98	-2,25	.025*
	Kız	166	4.21	.68		

* $p < .05$

Tablo 5'ten de görüleceği üzere, öğrencilerin Toplum 5.0 hakkındaki görüşlerinin cinsiyete göre farklılığı incelendiğinde erkeklerin Toplum 5.0'a yönelik görüşleri ($\bar{X}=3.67$; $ss=.91$) ile kızların Toplum 5.0'a yönelik görüşlerinin ortalamalarının ($\bar{X}=3.76$; $ss=.70$) anlamlı derecede farklı olmadığı görülmüştür ($t_{[352]} = -1.04$; $p > .05$). Yani kızlar ve erkeklerin Toplum 5.0 hakkındaki görüşleri birbirinden anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı söylenebilir. Öğrencilerin analitik düşünme düzeylerinin cinsiyet ile olan ilişkisine bakıldığında erkeklerin analitik düşünme düzey ortalamaları ($\bar{X}=3.81$; $ss=.63$) ile kızların analitik düşünme düzey ortalamalarının ($\bar{X}=3.84$; $ss=.61$) anlamlı derecede farklı olmadığı görülmüştür ($t_{[352]} = -0.37$; $p > .05$). Öğrencilerin akademik azim düzeyleri ortalamalarına bakıldığında ise erkeklerin akademik azim düzeyi ortalamaları ($\bar{X}=4.01$; $ss=.98$) ile kızların akademik azim düzeyi ortalamalarının ($\bar{X}=4.21$; $ss=.68$) anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir ($t_{[352]} = -2.25$; $p < .05$). Bu verilere bakılarak kızların akademik azim düzeylerinin erkeklerinkinden daha yüksek olduğu söylenebilir.

Sınıf Düzeyine Göre Karşılaştırmalar

Öğrencilerin analitik düşünme, akademik azim düzeyleri ve Toplum 5.0 hakkındaki görüşlerinin sınıf düzeyine göre karşılaştırılması için yapılan analizlerden elde edilen verilere ait bulgular aşağıda verilmiştir (Tablo 6).

Tablo 6. Öğrencilerin Analitik Düşünme, Akademik Azim Düzeyleri ve Toplum 5.0 Hakkındaki Görüşlerinin Sınıf Düzeyine Göre Karşılaştırılması

	Sınıf Düzeyi	n	\bar{X}	ss
Toplum 5.0 Hakkındaki Görüşleri	9. Sınıf	95	3.79	.81
	10. Sınıf	130	3.66	.76
	11. Sınıf	79	3.66	.89
	12. Sınıf	50	3.81	.87
Analitik Düşünme Düzeyi	9. Sınıf	95	3.87	.67
	10. Sınıf	130	3.77	.59
	11. Sınıf	79	3.84	.60
	12. Sınıf	50	3.88	.64
Akademik Azim Düzeyi	9. Sınıf	95	4.37	.69
	10. Sınıf	130	4.11	.74
	11. Sınıf	79	3.93	.96
	12. Sınıf	50	3.82	1.10

Tablo 6 incelendiğinde öğrencilerin analitik düşünme düzeyi için en yüksek ortalamaya sahip sınıf düzeyinin 12. sınıf ($\bar{X}=3.88$) olduğu görülmektedir. Öğrencilerin akademik azim düzeyleri için en yüksek ortalamaya sahip sınıf düzeyinin 9. sınıf ($\bar{X}=4.37$) olduğu görülmektedir. Öğrencilerin Toplum 5.0 hakkındaki görüşlerinde en yüksek ortalamaya sahip sınıf düzeyinin 12. sınıf ($\bar{X}=3.81$) olduğu görülmektedir. Öğrencilerin analitik düşünme düzeyi, akademik azim düzeyi ve Toplum 5.0 hakkındaki görüşleri arasında sınıf düzeylerine göre anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır (Tablo 7).

Tablo 7. Öğrencilerin Analitik Düşünme, Akademik Azim Düzeyleri ve Toplum 5.0 Hakkındaki Görüşlerinin Sınıf Düzeyine Göre Karşılaştırılması

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Farklılık
-------------------	-----------------	----	--------------------	---	---	-----------

Toplum 5.0 Hakkındaki Görüşleri	Gruplar Arası	1.576	3	.525			
	Grup İçi	238.836	350	.682	.770	.512	-
	Toplam	240.412	353				
Analitik Düşünme Düzeyleri	Gruplar Arası	.772	3	.257			
	Grup İçi	137.255	350	.392	.657	.579	-
	Toplam	138.028	353				
Akademik Azim Düzeyleri	Gruplar Arası	13.358	3	4.453	6.23		9-11
	Grup İçi	249.899	350	.714	6	.001*	9-12
	Toplam	263.258	353				

*p<.05

Tablo 7 incelendiğinde öğrencilerin analitik düşünme düzeylerinin sınıf düzeylerine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmüştür ($F=.657$; $p>.05$). Öğrencilerin akademik azim düzeylerinin sınıf düzeylerine göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmüştür ($F=6.236$; $p<.05$). Anlamlılığın yönünü anlamak için yapılan Tukey ve Scheffe testlerine göre 9. sınıfların akademik azim düzeyinin 11 ve 12. sınıflardan anlamlı şekilde yüksek olduğu görülmektedir. Öğrencilerin Toplum 5.0 hakkındaki görüşlerinin sınıf düzeylerine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmüştür ($F=.770$; $p>.05$).

Akademik Başarı Durumlarına Göre Karşılaştırmalar

Öğrencilerin analitik düşünme, akademik azim düzeyleri ve Toplum 5.0 hakkındaki görüşlerinin akademik başarılarına göre karşılaştırılması için yapılan analizlerden elde edilen verilere ait bulgular aşağıda verilmiştir (Tablo 8).

Tablo 8. Öğrencilerin Analitik Düşünme, Akademik Azim Düzeyleri ve Toplum 5.0 Hakkındaki Görüşlerinin Akademik Başarı Durumuna Göre Karşılaştırılması

	Akademik Başarı Düzeyi	n	\bar{X}	ss
Toplum 5.0 Hakkındaki Görüşleri	Orta	89	3.57	.89
	İyi	178	3.70	.73
	Çok İyi	87	3.89	.90
Analitik Düşünme Düzeyleri	Orta	89	3.60	.64
	İyi	178	3.80	.51
	Çok İyi	87	4.10	.71
Akademik Azim Düzeyleri	Orta	89	3.79	1.05
	İyi	178	4.15	0.70
	Çok İyi	87	4.31	0.86

Tablo 8 incelendiğinde öğrencilerin gerek analitik düşünme düzeyleri için çok iyi ($\bar{X}=4.10$) gerekse akademik azim düzeyleri için en yüksek ortalamaya sahip akademik başarı düzeyinin çok iyi ($\bar{X}=4.31$) olduğu görülmektedir. Benzer şekilde Toplum 5.0 hakkındaki görüşlerinde de çok iyi akademik başarı düzeyine sahip öğrencilerin ($\bar{X}=3.89$) daha üst düzey olduğu görülmüştür. Öğrencilerin analitik düşünme ile akademik azim düzeyi ve Toplum 5.0 hakkındaki görüşleri arasında akademik başarı durumlarına göre anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır (Tablo 9).

Tablo 9. Öğrencilerin Analitik Düşünme, Akademik Azim Düzeyleri ve Toplum 5.0 Hakkındaki Görüşlerinin Akademik Başarı Durumlarına Göre Karşılaştırılması

	Varyansın Kaynağı	Kareler		Kareler		F	p	Farklılık
		Toplam	sd	Ortalamas	F			
Analitik Düşünme Becerileri	Gruplar Arası	11.033	3	5.516				Çok İyi - İyi Çok İyi - Orta İyi - Orta
	Grup İçi	126.995	351	.362	15.246	.001*		
	Toplam	138.028	353					
Akademik Azim Düzeyleri	Gruplar Arası	12.951	3	6.476				Çok İyi - Orta İyi - Orta
	Grup İçi	250.307	351	.713	9.080	.001*		
	Toplam	263.258	353					
Toplum 5.0 Görüşleri	Gruplar Arası	4.452	3	2.226				Çok İyi - Orta
	Grup İçi	235.960	351	.672	3.311	.038*		
	Toplam	240.412	353					

*p<.05

Tablo 9 incelendiğinde öğrencilerin analitik düşünme becerilerinin akademik başarı durumuna göre farklılaştığı görülmüştür (F=15.246; p<.05). Anlamlılığın yönünü tayin etmek için yapılan Tukey ve Scheffe testlerine göre akademik başarı durumu “çok iyi” olan öğrencilerin analitik düşünme becerilerinin “iyi” ve “orta” olan gruptan, “iyi” olan grubun da “orta” olan gruptan anlamlı şekilde daha yüksek olduğu görülmüştür. Öğrencilerin akademik azim düzeylerinin akademik başarı durumuna göre farklılaştığı görülmüştür (F=9.080; p<.05). Anlamlılığın yönünü tayin etmek için yapılan Tukey ve Scheffe testlerine göre akademik başarı durumu “çok iyi” ve “iyi” olan grubun akademik azim düzeyinin “orta” olan gruptan anlamlı şekilde daha yüksek olduğu görülmektedir. Öğrencilerin Toplum 5.0’a yönelik görüşlerinin de akademik başarı durumuna göre farklılaştığı görülmüştür (F=3.311; p<.05). Anlamlılığın yönünü tayin etmek için yapılan Tukey ve Scheffe testlerine göre akademik başarı durumu “çok iyi” olan grubun Toplum 5.0’a yönelik görüşlerinin “orta” olan gruptan anlamlı şekilde daha yüksek olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin Analitik Düşünme ve Akademik Azim Düzeyleri ile Toplum 5.0’a Yönelik Görüşleri Arasındaki İlişki

Araştırmada öğrencilerin analitik düşünme, akademik azim düzeyleri ve Toplum 5.0’a yönelik görüşleri arasındaki ilişki analiz edilmiş, sonuçlar Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10. Öğrencilerin Analitik Düşünme Düzeyi, Akademik Azim Düzeyleri ve Toplum 5.0’a Yönelik Görüşleri Arasındaki İlişki

		Analitik Düşünme Düzeyi	Akademik Azim Düzeyi	Toplum 5.0 Görüşleri
Analitik Düşünme Düzeyi	r	1		
	p			
Akademik Azim Düzeyi	r	,399**	1	
	p	,000		
Toplum 5.0 Görüşleri	r	,331**	,241**	1
	p	,000	,000	

* Korelasyon .05 düzeyinde anlamlıdır.

** Korelasyon .01 düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 10 incelendiğinde öğrencilerin analitik düşünme düzeyi ile akademik azim düzeyleri arasında pozitif yönde düşük düzeyde bir ilişki olduğu görülmektedir (r=.399; p<.01). Öğrencilerin analitik düşünme

düzeyle ile Toplum 5.0 hakkındaki görüşleri arasında pozitif yönde düşük düzeyde bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=.331$; $p<.01$). Öğrencilerin akademik azim düzeyi ile Toplum 5.0 hakkındaki görüşleri arasında pozitif yönde düşük düzeyde bir ilişki olduğu görülmektedir ($r=.241$; $p<.01$).

TARTIŞMA ve SONUÇ

Fen Lisesi öğrencilerinin uygulama öncesinde Toplum 5.0 hakkında görüşe/bilgiye sahip olmaları nedeniyle bu grup öğrenci ile çalışılmış ve 354 öğrenci araştırmaya dahil edilmiştir. Lise öğrencilerinin analitik düşünme, akademik azim düzeyleri ve Toplum 5.0 ile ilgili görüşleri nedir?" sorusuna yönelik analizlerden elde edilen sonuçlara göre çalışmanın yapıldığı fen lisesi öğrencilerinin analitik düşünme düzeyi, akademik azim düzeyi ve Toplum 5.0 hakkındaki görüşlerinin ortalamasının her birinin yüksek olduğu görülmüştür. Bu sonuçların yüksek olması, araştırmaya katılan grubun seçilmiş öğrencilerden oluşması olarak değerlendirilebilir. Nitekim dönemin Ortaöğretim Genel Müdürü Ercan Türk'e göre fen liseleri ülkemizin en seçkin ve akademik başarısı en yüksek öğrencilerinin tercih ettiği okullardır. Diğer bir ifade ile özel program ve proje uygulayan okullar olarak merkezi sınav ile akademik başarısı belirlenen, bir bakıma üstün yetenekli öğrenciler bu okullarda eğitim ve öğretim görmektedirler (Türk, 2018). Bu nedenle çıkan sonuçların bu öğrenci grubu için normal olduğu söylenebilir.

Alt faktörlere bakıldığında fen lisesi öğrencilerinin analitik düşünme düzeyinin yüksek olması sonucunun Bulut ve Yılmaz (2021)'in fen lisesi öğrencilerinin bilgi işlemsel düşünme beceri düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yaptıkları çalışmalarında bulunan sonuçla örtüşmediği görülmüştür. Bu çalışmada Bulut ve Yılmaz (2021), öğrencilerin bilgi işlemsel düşünme beceri düzeylerinin yüksek bulunmasına rağmen, problem çözme becerilerinin kısmen düşük olduğunu saptamışlardır. Bu farklılık araştırmada farklı eğitim kademelerinden veri toplanmış olmasından kaynaklanmış olabilir.

Lise öğrencilerinin analitik düşünme düzeyi, akademik azim düzeyleri ve Toplum 5.0 ile ilgili görüşleri onların; cinsiyet, sınıf düzeyi (9, 10, 11 ve 12) ve akademik başarı değişkenlerine göre farklılaşmakta mıdır?" sorusuna yönelik analizlerden elde edilen sonuçlar aşağıdaki gibidir.

Öğrencilerin analitik düşünme düzeylerinin cinsiyetle olan ilişkisine bakıldığında erkeklerin analitik düşünme düzey ortalamaları ile kızların analitik düşünme düzey ortalamalarının anlamlı derecede farklı olmadığı görülmüştür. Nitekim Weiss, Kemmler, Deisenhammer, Fleischhacker ve Delazer (2003)'in "Bilişsel işlevlerde cinsiyet farklılıkları" isimli çalışmalarında erkekler ve kızlar arasında problem çözme, analitik düşünme gibi faktörler açısından ciddi bir fark bulunamamıştır. Bulut ve Yılmaz (2021)'in fen lisesi öğrencilerinin bilgi işlemsel düşünme beceri düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yaptığı çalışmada da öğrencilerin analitik düşünme (problem çözme) becerileri için cinsiyete göre istatistiksel anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir.

Öğrencilerin akademik azim düzeyleri ortalamalarına bakıldığında erkeklerin akademik azim düzeyi ortalamaları ile kızların akademik azim düzeyi ortalamalarının anlamlı bir şekilde farklılaştığı ve kızların akademik azim düzeylerinin erkeklerinkinden daha yüksek olduğu görülmüştür. Bulunan bu sonuç literatürde yer alan diğer araştırmalarla da benzer bir biçimde kız öğrencilerin genel ve akademik azim düzeylerinin erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucuyla örtüşmektedir (Sağkal vd., 2020; Clark ve Malecki, 2019). Bu durumun Yıldız (2019)'ın da belirttiği gibi kız öğrencilerin psikolojik dayanıklılık ve içsel motivasyon düzeylerinin erkeklere göre yüksek olmasından kaynaklı olabilir.

Toplum 5.0 hakkındaki görüşlerinin cinsiyet ile olan ilişkisi incelendiğinde erkeklerin Toplum 5.0'a yönelik görüşleri ile kızların Toplum 5.0'a yönelik görüş ortalamalarının farklı olmadığı görülmüştür. Gelen (2020)'in Endüstri 4.0 ve sosyal düzeni Toplum 5.0'ın eğitime etkisi; Eğitim 4.0 ve bileşenleriyle ilgili mevcut eğitim sistemimizin durumunu değerlendirmek amacıyla yaptığı çalışmada da öğrencilerin Eğitim 4.0'ın boyutlarına ilişkin görüşlerinde cinsiyete göre anlamlı farklılık bulunmamıştır. Weiss vd. (2003) ve Bulut ve Yılmaz (2021)'in da belirttiği gibi erkekler ve kızların bilişsel alanlarda aralarında farklı olmaması Toplum 5.0 görüşlerindeki farklılığı engellemiş olabilir.

Öğrencilerin analitik düşünme düzeylerinin sınıf düzeylerine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmüştür. Bu sonuç Bulut ve Yılmaz (2021)'ın fen lisesi öğrencilerinin bilgi işlemsel düşünme beceri düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yaptığı çalışmada analitik düşünme boyutunda farklı sınıf düzeyleri için istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı belirlendiği sonucuyla örtüşmektedir.

Öğrencilerin akademik azim düzeylerinin sınıf düzeylerine göre anlamlı olarak farklılaştığı ve 9. sınıfların akademik azim düzeyinin 11 ve 12. sınıflardan anlamlı şekilde yüksek olduğu görülmüştür. Sağkal vd. (2020)'nin "Akademik azim ölçeği'nin (AAÖ) Türkçe'ye uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması" isimli çalışmalarında da ilk ergenlik aşamasında akademik azim ortalama puanlarının orta ve ileri ergenlik aşamalarındaki akademik azim ortalama puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte, orta ergenlik akademik azim ortalama puanlarının ileri ergenlik akademik azim ortalama puanlarından farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Bu sonuçlar 9. sınıfların akademik azimlerinin diğerlerinden yüksek olmasıyla örtüşür durumdadır.

Öğrencilerin Toplum 5.0 hakkındaki görüşlerinin sınıf düzeylerine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmüştür. Bu sonuç, Gelen (2020)'in Endüstri 4.0 ve sosyal düzeni Toplum 5.0'ın eğitime etkisi; Eğitim 4.0 ve bileşenleriyle ilgili mevcut eğitim sistemimizin durumunu değerlendirmek amacıyla yaptığı çalışmada öğrencilerin Eğitim 4.0'ın boyutlarına ilişkin görüşlerinin sınıf düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermediği sonucunu desteklemektedir. Ayrıca Eren (2020) Toplum 5.0'a henüz geçiş yapıldığını ve anlamlandırma sürecinde olduğunu ifade etmiştir. Bu açıdan Toplum 5.0 ve Eğitim 5.0 kavramlarının etkisine karşın anlamlandırma konusunda zamana gereksinim olduğu ifade edilebilir.

Akademik başarı durumu "çok iyi" olan öğrencilerin analitik düşünme becerilerinin "iyi" ve "orta" olan gruptan, "iyi" olan grubun da "orta" olan gruptan anlamlı şekilde daha yüksek olduğu görülmüştür. Ayrıca akademik azim düzeylerinin akademik başarı durumuna göre de farklılaştığı ve akademik başarı durumu "çok iyi" ve "iyi" olan grubun akademik azim düzeyinin "orta" olan gruptan anlamlı şekilde daha yüksek olduğu görülmüştür. Çakır Akkuş ve Senemoğlu (2016)'nın yükseköğretimde analitik düşünme becerilerini belirlemek için yaptığı çalışmada ise, üniversite bir ve dördüncü sınıf öğrencilerinin analitik düşünme becerileri ile akademik başarı puanları arasında pozitif ve orta düzeyde bir ilişki olduğu dördüncü sınıf üniversite öğrencilerinin akademik not ortalamaları ile analitik düşünme beceri puanları arasında ise pozitif, düşük düzeyli bir ilişki olduğu belirtilmiştir. Yıldız ve Kardaş (2021)'in da ergenlerde akademik öz-yeterlik, içsel motivasyon, azim ve psikolojik dayanıklılığın iyi oluş ile ilişkisinin incelenmesi amacıyla yaptıkları çalışmada akademik öz-yeterliği (içsel motivasyon, azim ve psikolojik dayanıklılık) yüksek olan bireylerin akademik başarılarını önemli ölçüde artırmakta olduğu ifade edilmiştir. Bu açıdan gerek analitik düşünme gerekse akademik azim düzeyi değişkenleri ile akademik başarı durumu açısından gruplar arasındaki farkın çok iyi ve iyi düzeyde olan öğrenciler lehine çıkması normal karşılanabilir.

Öğrencilerin Toplum 5.0'a yönelik görüşlerinin de akademik başarı durumuna göre farklılaştığı ve akademik başarı durumu "çok iyi" olan grubun Toplum 5.0'a yönelik görüşlerinin "orta" olan gruptan anlamlı şekilde daha yüksek olduğu görülmüştür. Literatürde bu soruyla ilgili doğrudan bir çalışma bulunamamıştır; ancak Miwa (2020), Toplum 5.0 için gereken becerilerin, diğerleri arasında temel akademik ve sosyal beceriler, bilimsel ve matematiksel bilgi, eleştirel düşünme, özerk öğrenme, merak, zengin duyarlılık, azim ve girişimci ruh üzerine kurulu dijital okuryazarlığı kapsadığını ifade etmiştir. Bu bağlamda temel akademik becerilerin yüksek olduğu öğrencilerin Toplum 5.0'a yönelik görüşlerinin de yüksek olduğu varsayılabilir.

Analitik düşünme düzeyi ile akademik azim düzeyleri arasında pozitif yönde düşük düzeyde bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Al-shamri (2021) de motivasyon ve bilişsel süreçlerin yakından bağlantılı ve etkileşimli olduğunu akademik azimin başarı için gerekli olduğunu ve zekâ ile ilgisi olmadığını ifade etmiştir. Öğrencilerin analitik düşünme düzeyi ile Toplum 5.0 hakkındaki görüşleri arasında pozitif yönde düşük düzeyde bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Literatürde bu anlamda doğrudan yapılmış bir çalışma bulunamamıştır; fakat Ocak ve Park (2020)'in da belirttiği gibi problemlerin çeşitliği arttıkça düşünme biçimleri de değişmektedir ve eleştirel düşünme, yansıtıcı düşünme, analitik düşünme gibi düşünme biçimleri yeni bir problemin çözümünde etkili olan düşünme biçimlerindedir. Öte yandan Toplum 5.0 girişiminin de çarpıcı

Lise Öğrencilerinin Toplum 5.0 Hakkındaki Görüşlerinin Analitik Düşünme ve Akademik Azim Bağlamında İncelenmesi özelliği, toplumsal sorunları ele almak ve yönetmek için yapay zekâ ve diğer bilimsel evrimlerin bütünleşmesidir (Nair vd., 2021). Bu nedenle öğrencilerin analitik düşünme düzeyi ile Toplum 5.0 hakkındaki görüşleri arasında pozitif yönde bir ilişkinin olması normal karşılanabilir. Diğer yandan Miwa (2020)'da Toplum 5.0 için gereken becerilerin, temel akademik ve sosyal beceriler, bilimsel ve matematiksel bilgi, eleştirel düşünme, özerk öğrenme, merak, duyarlılık, azim ve girişimci ruh üzerine kurulu dijital okuryazarlığı kapsadığını ifade etmiştir. Bu açıdan Toplum 5.0 sorunları çözmeye odaklanmış bir yapı olarak ortaya çıkmaktayken, analitik düşünme sisteminin de problemlerin çözümünde etkili bir yapı olduğu bilinmektedir. Bu doğrultuda öğrencilerin akademik azim düzeyi ile Toplum 5.0 hakkındaki görüşleri arasında pozitif yönde düşük düzeyli bir ilişkinin çıkmış olabileceği düşünülmektedir.

ÖNERİLER

Bu çalışma fen lisesi öğrencileri ile sınırlı olarak gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda araştırma Toplum 5.0 konusunda eğitim verilmek kaydıyla, diğer lise türlerinde de yapılabilir veya tüm okul türleriyle yapılabildiği arasındaki farklar kıyaslanabilir. Eğitim verilerek bu kavramın gelecekteki konumuna ışık tutacak nicel ve nitel çalışmalar yapılabilir. Öğrencilerin akademik başarı durumuna göre Toplum 5.0 hakkındaki görüşlerinin farklılaştığı görülmüştür. Bunun nedenlerini ortaya koyacak araştırmalar yapılabilir. Ayrıca içinde yaşadığımız Toplum 5.0, Eğitim 5.0, Endüstri 4.0 konularında eğitim paydaşlarına eğitimler verilebilir.

KAYNAKÇA

- Akın, N., Mayatürk Akyol, E., & Sürgevil Dalkılıç, O. (2021). Akademik yayınlar ışığında Toplum 5.0 kavramına ilişkin bir değerlendirme. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 35(2), 577–594. <https://doi.org/10.16951/atauniiibd.792750>
- Al-shamri, L. B. A. (2021). The effect of the P5BL model on the development of scientific thinking skills and academic perseverance in physics among first- grade secondary school students. *Elementary Education Online*, 20(5), 3479–3496. <https://doi.org/10.17051/ilkonline.2021.05.383>
- Bulut, A. E., & Yılmaz, M. (2021). Fen lisesi öğrencilerinin bilgi işlemsel düşünme beceri düzeylerinin belirlenmesi. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(1), 80–91.
- Çakır Akkuş, N., & Senemoğlu, N. (2016). Yükseköğretimde analitik düşünme becerileri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(3), 1487–1502.
- Çelik, H., Gürpınar, C., Başer, N., & Erdoğan, S. (2015). Öğrencilerin analitik düşünme becerisinin gelişimi üzerine fen bilgisi öğretmenlerinin görüşleri. *Akademik Platform*, 396–408.
- Clark, K. N., & Malecki, C. K. (2019). Academic grit scale: Psychometric properties and associations with achievement and life satisfaction. *Journal of School Psychology*, 72, 49–66. <https://doi.org/10.1016/J.JSP.2018.12.001>
- Develi, H. (2017). “Endüstri 4.0” dan Toplum 5.0’a”. <https://www.dunya.com/kose-yazisi/endustri-40dan-toplum-50a/389146>
- Duckworth, A. L., & Quinn, P. D. (2009). Development and validation of the short Grit Scale (Grit-S). *Journal of Personality Assessment*, 91(2), 166–174. <https://doi.org/10.1080/00223890802634290>
- Eren, Z. (2020). Toplum 5.0 Ve Dijital Dünyada Toplumsal Dönüşüm Ve Eğitim 5.0, Deniz Akçay ve Eren Efe (Ed.) *Dijital Dönüşüm ve Süreçler* içinde (ss. 169–206), İstanbul: İstanbul Gelişim Üniversitesi Yayınevi.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E., & Hyun, H. H. (2012). *How to design and evaluate research in education*. New York: McGraw-hill.
- Gelen, İ. (2020). Endüstri 4.0 ve Toplum 5.0 bağlamında: “Eğitim 4.0”. *Journal of Academic Social Resources*, 5(17), 495–512. <https://doi.org/10.31569/asrjournal.98>
- Government of Japan. (2015). *Report on the 5 th science and technology basic plan*. https://www8.cao.go.jp/cstp/kihonkeikaku/5basicplan_en.pdf
- Güneş, F. (2012). Öğrencilerin düşünme becerilerini geliştirme. *TÜBAR (XXXII)*, Güz, 128–146.
- KeidanrenSDGs. (y.y.). *KeidanrenSDGs | Society 5.0 for SDGs*. Tarihinde 15 Haziran 2021, adresinden erişildi <https://www.keidanrensdgs-world.com/society5-0forsdgs-jp>
- Kocaman Karoğlu, A., Bal Çetinkaya, K., & Çimşir, E. (2020). Toplum 5.0 sürecinde Türkiye’de eğitimde dijital dönüşüm. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 147–158. <https://doi.org/10.26701/uad.815428>
- Korkusuz, E., Durak, G., & Korkusuz Arı, N. (2021). Lisans ve lise öğrencilerinin endüstri 4.0 ve toplum 5.0 kavramları hakkındaki metaforik algıları. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 14(2), 1504–

- Miwa, C. (2020). Early childhood care and education practices in Japan for the era of society 5.0. *Proceedings of the 1st International Conference on Early Childhood Care Education and Parenting (ICECCEP 2019)*, 503(Iceccep 2019), 27–32. <https://doi.org/10.2991/assehr.k.201205.080>
- Montaku, S. (2011). Results of analytical thinking skills training through students in system analysis and design course. *Proceedings of the IETEC'11 Conference, 1934*, 13. <https://docplayer.net/27559385-Results-of-analytical-thinking-skills-training-through-students-in-system-analysis-and-design-course.html>
- Nair, M. M., Tyagi, A. K., & Sreenath, N. (2021, Ocak 27). The future with industry 4.0 at the core of society 5.0: Open issues, future opportunities and challenges. *2021 International Conference on Computer Communication and Informatics, ICCCI 2021*. <https://doi.org/10.1109/ICCCI50826.2021.9402498>
- Nakanishi, H., & Kitano, H. (2017). Society 5.0: Co-creating the Future. *Japan Business Federation (Keidanren)*, 1–12.
- Ocak, G., & Park, F. (2020). Lise Öğrencileri İçin Analitik Düşünme Ölçeği Geliştirme Çalışması. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(Mayıs), 49–68. <https://doi.org/10.32709/akusosbil.565699>
- Okan Gökten, P. (2018). Karanlıkta üretim: Yeni çağda maliyetin kapsamı. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 20(4), 880–897.
- Sağkal, A. S., Soylu, Y., Pamukçu, B., & Özdemir, Y. (2020). Akademik azim ölçeği'nin (AAÖ) Türkçe'ye uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 56, 326–344.
- Sönmez, V., & G. Alacapınar, F. (2019). *Örneklendirilmiş bilimsel araştırma yöntemleri*. Anı Yayıncılık.
- Sudina, E., & Plonsky, L. (2021). Academic perseverance in foreign language learning: An investigation of language-specific grit and its conceptual correlates. *Modern Language Journal*, 105(4), 829–857. <https://doi.org/10.1111/modl.12738>
- Türk, E. (2018). Fen lisesi öğrencileri üstün yetenekli mi? Üstün yeteneklilerin eğitiminde fen liselerinin önemi. *Milli Eğitim*, 47(1), 437-443.
- Usmaedi, U. (2021). Education curriculum for society 5.0 in the next decade. *Jurnal Pendidikan Dasar Setiabudhi*, 4(2), 63–79. <https://stkipsetiabudhi.e-journal.id/jpds/article/view/94/68>
- Weiss, E. M., Kemmler, G., Deisenhammer, E. A., Fleischhacker, W. W., & Delazer, M. (2003). Sex differences in cognitive functions. *Personality and Individual Differences*, 35(4), 863–875. [https://doi.org/10.1016/S0191-8869\(02\)00288-X](https://doi.org/10.1016/S0191-8869(02)00288-X)
- Yıldız, F. N. (2019). *Ergenlerde öz-yeterlik, motivasyon, azim ve psikolojik dayanıklılığın iyi oluş ile ilişkisi: Bir model sınaması*. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi.
- Yıldız, F. N., & Kardaş, F. (2021). Ergenlerde akademik öz-yeterlik, içsel motivasyon, azim ve psikolojik dayanıklılığın iyi oluş ile ilişkisinin incelenmesi. *Yuzuncu Yil Universitesi Egitim Fakultesi Dergisi*, 18(1), 1073–1099. <https://doi.org/10.33711/yyuefd.957391>

EXTENDED ABSTRACT

Introduction: It is known that throughout history, humanity has passed through different stages and the society is called the hunting society, the agricultural society, the industrial society and the information society. The super-intelligent society (Society 5.0), which is seen as the next stage, is based on the fact that technology is used for the benefit of humanity as a result of industrial revolutions. In addition, a literature review was made for Society 5.0, and when the studies are evaluated, it can be stated that the studies are mostly aimed at describing the concept of Society 5.0, how it is handled in the literature, its reflections in certain fields, and its reflections on the field of education.

Materials and Methods: In this research, the views of all students studying at Meram Science High School about Society 5.0 in the context of analytical thinking and academic perseverance were examined. The sample of the research consists of 166 (46.9%) female and 188 (53.1%) male students. 95 (26.8%) students from the 9th grades, 130 (36.7%) from the 10th grades, 79 (22.3%) from the 11th grades and 50 (14.1%) students from the 12th grades participated voluntarily. The reliability coefficient of the Analytical Thinking Scale developed by Ocak and Park (2020) for high school students, used in the research, was expressed as .908. For the academic perseverance scale, the Academic Perseverance Scale developed by Clark and Malecki (2019) and adapted into Turkish by Sağkal, Soylu, Pamukçu, and Özdemir (2020) was used. For the reliability of the scale, Cronbach's Alpha coefficient was specified as .92 and test-retest reliability as .90. A questionnaire was developed by the researcher in order to determine the Society 5.0 views of high school students. The Cronbach's Alpha coefficient of the questionnaire for reliability is .932.

Frequency, percentage, arithmetic mean and standard deviation from descriptive statistics were used for data analysis. An independent sample t-test was conducted to compare students' analytical thinking perceptions, academic perseverance levels, and their views on Society 5.0 by gender, one-way analysis of variance (ANOVA) was performed for comparison with their grade level, Kruskal-Wallis test, Games Howell and Mann Whitney U tests were used to compare with academic achievement perception. In the research, the Pearson Product Moments Coefficient value was examined in order to analyze the relationship between the students' views on Society 5.0, their analytical thinking perceptions and their academic perseverance levels. SPSS analysis program was used in the analysis of the obtained data and statistical analysis. The level of significance in the analysis procedures was accepted as .05.

Findings: According to the results, it was seen that the average of the analytical thinking levels, academic perseverance level and the opinions of Society 5.0 of the science high school students surveyed were high.

According to the analysis of students' analytical thinking perceptions, academic perseverance levels and their views on Society 5.0 in terms of different variables; It was observed that analytical thinking perceptions did not differ according to gender, academic perseverance levels differed according to gender, and their views on Society 5.0 did not differ according to gender. Weiss et al. (2003) and Bulut and Yılmaz (2021), the fact that males and females do not differ in cognitive domains may have prevented the difference in the views of Society 5.0. It was observed that the students' analytical thinking perceptions did not differ significantly according to their grade levels, their academic perseverance levels differed significantly according to their grade levels, and their views on Society 5.0 did not differ significantly according to their grade levels. Eren (2020) stated that the transition to Society 5.0 has just been made and that they are in the process of making sense. In this respect, it can be stated that despite the influence of the concepts of Society 5.0 and Education 5.0, time is needed to make sense of it. It was also observed that the students' views on Society 5.0 also differed according to their academic success, and the group with "very good" academic achievement had a significantly higher opinion of Society 5.0 than the group with "medium". No direct study on this question has been found in the literature; however, Miwa (2020) stated that the skills required for Society 5.0 include digital literacy based on basic academic and social skills, scientific and mathematical knowledge, critical thinking, autonomous learning, curiosity, rich sensitivity, perseverance and entrepreneurial spirit, among others.

It has been observed that there is a low level of positive correlation between the students' analytical thinking perception and their academic perseverance levels, between the students' analytical thinking perception and their views on Society 5.0, and between the students' academic perseverance level and their views on Society 5.0.

Suggestions: This study was limited to science high school students. In this context, the research can be done in other high school types, provided that education is given on Society 5.0, or it can be done with all school types and the differences between them can be compared. Quantitative and qualitative studies can be conducted to shed light on the future position of this concept by providing training. It was observed that the students' views on Society 5.0 differed according to their academic success. Research can be conducted to reveal the reasons for this. In addition, trainings can be given to education stakeholders on the subjects of Society 5.0, Education 5.0, Industry 4.0 we live in.